

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty UPJŠ pozývajú verejnosť na účasť vo výskume	2
Online, kosicednes.sk, 28. 4. 2025, 0:01	
Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty UPJŠ pozývajú verejnosť na účasť vo výskume	4
Online, slovenskodnes.sk, 28. 4. 2025, 0:01	
Víťazi súťaže Štúrovo pero sú známi. Patrik Herman má z nádejných novinárov radosť	5
Online, stvr.sk, 28. 4. 2025, 7:00	
Mesto Rožňava Spomienková slávnosť pri príležitosti 230. výročia narodenia Pavla Jozefa Šafárika	7
Online, roznava.sk, 28. 4. 2025, 14:01	
Regina	8
Televízia - STVR 2, Regina, 28. 4. 2025, 16:30	
Unikátny pôrod tenistky Jany Čepelovej v Kardiocentre AGEL: „Bola som nervóznejšia, než pred zápasom!“	9
Online, ozdravme.sk, 28. 4. 2025, 17:53	
Máte zriedkavé ochorenie?	12
Podcasty, Vizionári, 28. 4. 2025, 20:24	
NA SLOVENSKU OKÚSIL, AKO SA TRESTÁ ÚSPECH	13
Tlač, Prešovské noviny, 29. 4. 2025	

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty UPJŠ pozývajú verejnosť na účasť vo výskume

28. 4. 2025, 0:01, Zdroj: kosicednes.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 7 210 GRP: 0,16 OTS: 0,00 AVE: 347 EUR

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty **UPJŠ** pozývajú verejnosť na účasť vo výskume

Košice

28.04.2025 | 0:01

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty **UPJŠ** pozývajú verejnosť na účasť vo výskume

Katedra psychológie Filozofickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** hľadá dobrovoľníčky a dobrovoľníkov, ktorí by sa zúčastnili na výskumných rozhovoroch na tému vyhorenia v práci v súvislosti s realizovaním pracovných cieľov.

Zdroj: ilustračné / freepik

Výskum realizujú v rámci projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja APVV-23-0548 Keď ciele spaľujú: Systematické overenie roly dosahovania cieľov v rámci pracovnej angažovanosti a rozvoja symptómov vyhorenia .

Cieľom rozhovorov bude hlbšie porozumieť súvislostiam medzi vyhorením a realizáciou cieľov, ktoré majú ľudia v práci.

Výskumníci preto hľadajú ľudí, ktorí vyhorenie zažili alebo ho aktuálne prežívajú a boli by ochotní podeliť sa s nimi o svoje skúsenosti.

Rozhovory budú prebiehať online – prostredníctvom platformy Microsoft Teams.

Účastníci výskumu budú zaradení do žrebovania o poukážku v hodnote 50 eur na nákup v internetovom obchode. Žrebovanie sa uskutoční po ukončení výskumu.

Ak máte záujem zúčastniť sa na výskumnom rozhovore o vyhorení, prosím, vyplňte skríningový dotazník , alebo zoskenujte QR kód nižšie.

Na základe dotazníka budú výskumníci kontaktovať jednotlivých účastníkov s cieľom dohodnúť si termín rozhovoru.

KOHO BY STE VOLILI V PRIMÁTORSKÝCH VOĽBÁCH?

Ktorému z týchto kandidátov by ste odovzdali svoj hlas do primátorskej funkcie v meste Košice, ak by sa voľby konali dnes?

(Predbežné výsledky ankety majú len informatívny charakter - na kosicednes.sk budeme zverejňovať predbežné očistené výsledky raz týždenne. Trvanie ankety je do konca mesiaca apríl. Finálne výsledky budú zverejnené v priebehu prvého týždňa po uzatvorení ankety, hlasovanie je možné z jednej IP a relácie iba raz. Povolené sú len hlasy zo SR.)

Lenka Kovačevičová 350

Jaroslav Polaček 380

Igor Šimko 424

Štefan Laský 103

Ladislav Lörinc 1309

Miloslav Klíma 247

Milan Lesňák 293

Prosím, pridajte dôvod hlasovania

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ

Zosadia Polačka z trónu? Alebo ostanú v jeho tieni?

L M

28.04.2025 0:01

Autor: L M

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty UPJŠ pozývajú verejnosť na účasť vo výskume

📅 28. 4. 2025, 0:01, Zdroj: slovenskodnes.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 31 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 31 EUR

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty **UPJŠ** pozývajú verejnosť na účasť vo výskume

Odoberajte novinky priamo do vášho emailu.

E-mail

Leave this field empty if you're human:

Váš osobný údaj (e-mail) bude spracovaný podľa zásad ochrany osobných údajov, ktoré vychádzajú zo slovenskej a európskej legislatívy. Stlačením tlačidla dávate súhlas so spracovaním pre zasielanie našich e-mailových noviniek (nové články, reklamné správy) po dobu max. 5 rokov. Svoj súhlas môžete kedykoľvek zrušiť cez tlačidlo "odhlásiť sa z newslettera" v každom e-maile.

28.04.2025 | 0:01

Košickí psychológovia z Filozofickej fakulty **UPJŠ** pozývajú verejnosť na účasť vo výskume

Katedra psychológie Filozofickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** hľadá dobrovoľníčky a dobrovoľníkov, ktorí by sa zúčastnili na výskumných rozhovoroch na tému vyhorenia v práci v súvislosti s realizovaním pracovných cieľov.

Zdroj: ilustračné / freepik

Výskum realizujú v rámci projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja APVV-23-0548 Keď ciele spaľujú: Systematické overenie roly dosahovania cieľov v rámci pracovnej angažovanosti a rozvoja symptómov vyhorenia.

Cieľom rozhovorov bude hlbšie porozumieť súvislostiam medzi vyhorením a realizáciou cieľov, ktoré majú ľudia v práci.

Výskumníci preto hľadajú ľudí, ktorí vyhorenie zažili alebo ho aktuálne prežívajú a boli by ochotní podeliť sa s nimi o svoje skúsenosti.

Rozhovory budú prebiehať online – prostredníctvom platformy Microsoft Teams.

Účastníci výskumu budú zaradení do žrebovania o poukážku v hodnote 50 eur na nákup v internetovom obchode. Žrebovanie sa uskutoční po ukončení výskumu.

Ak máte záujem zúčastniť sa na výskumnom rozhovore o vyhorení, prosím, vyplňte skríningový dotazník, alebo zoskenujte QR kód nižšie.

Na základe dotazníka budú výskumníci kontaktovať jednotlivých účastníkov s cieľom dohodnúť si termín rozhovoru.

Autor: L M

Víťazi súťaže Štúrovo pero sú známi. Patrik Herman má z nádejných novinárov radosť

28. 4. 2025, 7:00, Zdroj: [stvr.sk](#), Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 38 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 32 EUR

Víťazi súťaže Štúrovo pero sú známi. Patrik Herman má z nádejných novinárov radosť

Mladí novinári z Trnavy prekvapili spolu so študentmi z Považskej Bystrice a Bardejova.

Zdroj: STVR

Súťaž Štúrovo pero je najväčšou, najstaršou a najprestížnejšou súťažou stredoškolských a vysokoškolských časopisov a mladých novinárov na Slovensku. Tento rok sa konal už jej 31. ročník. A Slovenská televízia a rozhlas ako verejnoprávny vysielateľ bola partnerom súťaže.

Ďalšími partnermi a vyhlasovateľmi súťaže boli ďalšie mienkotvorne médiá, Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Literárny fond, TASR a ďalšie verejné inštitúcie a organizácie. Odbornú porotu tvorili uznávaní slovenskí novinári, publicisti, literárni tvorcovia a odborníci.

Známa tvár v súťaži

Slovenská televízia a rozhlas mala svoje zastúpenie v porote, kde rozhodovala aj naša populárna tvár a to moderátor Patrik Herman, ktorý pre Správy STVR povedal: „Študentom hovorím, čo je možno zvláštne, že oni sú tí, čo tvoria minulosť. Píšu vlastne do svojich školských časopisov svoje spomienky. Z vlastnej skúsenosti viem, aký je to zážitok po niekoľkých rokoch sa k takému časopisu vrátiť.“

Zdroj: TASR

V kategórii vysokoškolských časopisov získal tento rok Zlaté Štúrovo pero Atteliér z Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave.

Víťazi sú známi

Najlepšie stredoškolské časopisy sú Rozhľad z Považskej Bystrice a Gymoš z Bardejova. Vyhodnotenie bolo v sobotu 26. apríla v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra (KKLŠ) vo Zvolene, ktorá bola hlavným organizátorom.

Zdroj: TASR

Porota Atteliér vyhodnotila ako najlepší vysokoškolský časopis vďaka pútavej grafike a dobrému výberu tém: „Redakcia ich spracováva do viacerých žánrov. Novinári v ňom píšu otvorene o aspektoch, ktoré mladí ľudia v súčasnosti riešia a prežívajú.“

Bodovali aj Bratislava, Košice a Martin

Dve druhé miesta v kategórii vysokoškolských časopisov si delia publikácie Pod čiarou (Filozofická fakulta Univerzity Komenského Bratislava) a Univerzál (Filozofická fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**). Tretie miesto má Omphalus Martinensis (Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine).

Zdroj: TASR

Zakladateľ Pavol Vitko prezradil novú tému

Dvanásť cien rozdala aj STVR. Porotcovia vyzdvihli nové pohľady. Dlhoročný predseda poroty a zakladateľ súťaže Pavol Vitko povedal, že v súťaži dominovala nová téma: „Predtým to okrem školského života, lásky, cestovania bolo ochorenie COVID-19, potom vojna na Ukrajine a teraz duševné zdravie. Snažíme sa motivovať študentov, aby tieto témy robili publicisticky. Cez psychológov, cez pedagógov, cez ľudí, ktorí sa tomu venujú“

V kategórii Online žurnalistika získali prvé miesto web Atteliér a podcast s názvom Podcastt z Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave. Porota dodala: „Oba sú dlhodobo najlepšími vysokoškolskými médiami na Slovensku a kvalitou sa vyrovnávajú aj profesionálnym médiám.“

STVR online

Mobilné aplikácie Facebook Instagram

Tento rok sa prihlásilo 64 stredoškolských a vysokoškolských časopisov, 15 online projektov a 65 novinárov. O cenu za rubriky, ktoré pomáhajú zvyšovať finančnú gramotnosť na stredných školách, sa uchádzalo 13 časopisov.

Viac sa dozviete aj z archívu STVR zo Správ STVR bez reklám a zadarmo.

Zdroj: Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene, TASR, Správy STVR

Dajte vedieť vašim priateľom a známym.

Súvisiace články

Mesto Rožňava | Spomienková slávnosť pri príležitosti 230. výročia narodenia Pavla Jozefa Šafárika

28. 4. 2025, 14:01, Zdroj: roznava.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 409 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 90 EUR

Mesto Rožňava | Spomienková slávnosť pri príležitosti 230. výročia narodenia Pavla Jozefa Šafárika

Spomienková slávnosť pri príležitosti 230. výročia narodenia Pavla Jozefa Šafárika

28.04.2025

Matica slovenská, Obec Kobeliarovo

a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Vás srdečne pozývajú na spomienkovú slávnosť

pri príležitosti 230. výročia narodenia

Pavla Jozefa Šafárika

17. mája 2025

10:30 - Slávnostné služby Božie v evanjelickom kostole v Kobeliarove

11:30 Pietny akt pri rodnom dome

- Chorus Universitatis Safarikianae

- Divadelná dramatizácia Petra Vrlika - Orly slovanského neba

- Dokumentárny film „Tichý génius “

- Ľudová hudba Pastrnoci z Novej Ľubovne

19:00 - Májový bál s hudobnou skupinou Limband

S finančnou podporou Matice slovenskej

Z podujatia budú zhotovené obrazové záznamy v súlade s § 13 zákon 18/2018 Z. z. Účasťou na tomto podujatí potvrdzujete súhlas so zverejnením osobných údajov.

© Mesto Rožňava, 28. 4. 2025 Ing. Marek Krišťák, administrátor internetového portálu mesta

Autor: webex.digital

Regina [🔗](#)

📺 28. 4. 2025, 16:30, Relácia: **Regina**, Stanica: **STVR 2**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzitné pracoviská**, Kľúčové slová: **Folklórny súbor Hornád**

AVE: 169467 EUR

[strojový prepis] ...Novinkou tohto ročníka bolo online hlasovanie a okrem ceny predsedu za oblasť kultúry ľudia ocenili **folklórny súbor Hornád**. Ten svoju históriu píše už od roku 1963. Prekvapilo nás na tom asi to, že tí ľudia v Košickom kraji nás podporujú a stoja za nami. Číže tá práca je asi užitočná, vďačná. No a čo to pre nás znamená?...

Unikátny pôrod tenistky Jany Čepelovej v Kardiocentre AGEL: „Bola som nervóznejšia, než pred zápasom!“

28. 4. 2025, 17:53, Zdroj: [ozdravme.sk](https://www.ozdravme.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 441 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 94 EUR

Unikátny pôrod tenistky Jany Čepelovej v Kardiocentre AGEL: „Bola som nervóznejšia, než pred zápasom!“

Na operačnú sálu Kardiocentra AGEL Košice-Šaca priviezli niekdajšiu 50. hráčku sveta Janu Juhászovú Čepelovú s diagnózou placenta previa accreta, ktorá je známa ako jedna z najzávažnejších komplikácií tehotenstva.

Vďaka unikátnej spolupráci lekárov Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra AGEL Košice-Šaca sa mimoriadne rizikové tehotenstvo známej slovenskej tenistky skončilo bezpečným pôrodom zdravého bábätka. Vďaka súhre celého „15-členného orchestra“ sa podarilo priviesť na svet zdravé dieťa, zabrániť masívnej strate krvi a čo je mimoriadne dôležité, zachovať maternicu pacientky, čím sa ochránilo jej reprodukčné zdravie.

Prezradíte nám, ako prebiehalo vaše druhé tehotenstvo?

Jana Čepelová (J.Č.) : Bolo bezproblémové. Nemala som žiadne ťažkosti. Počas ultrazvuku sa však zistilo, že mám nízko položenú placentu, ktorá sa do konca tehotenstva nepohla, čo predstavovalo určité riziká, a preto som musela podstúpiť náročnú operáciu. Cisársky rez mi vykonali v kardiocentre, kde bol na mňa pripravený skvelý tím lekárov. Zásluhou Kardiocentra AGEL Košice-Šaca a Gynekologicko-pôrodníckej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca, na čele s prednostom doc. MUDr. Erikom Dosedlom, PhD., MBA, mám zdravého synčeka.

Ako ste už sama naznačili, váš druhý pôrod bol mimoriadne náročný a vyžadoval si unikátnu spoluprácu gynekológov a kardiológov, necítili ste pred takýmto komplikovaným zákrokom obavy?

J.Č. : Keď človek príde do nemocnice deň vopred, začína pociťovať stres. Keďže som mala za sebou už jeden cisársky rez, vedela som do čoho idem. Prednosta Dosedla, ktorý priviedol na svet aj moje prvé dieťa, mi všetko dopredu vysvetlil, takže som sa na to vedela pripraviť a brala som to vážne. Keď ma priviezli na sálu a videla som tam tak veľa personálu, nebolo mi všetko jedno. Na začiatku operácie sme sa s operačným tímom zoznámili a stres začal opadať.

Verila som, že to zvládnem. Bola som však nervóznejšia, ako pred zápasom, pretože išlo o viac, ako v tenise. Veľká vďaka patrí aj primárovi z kardiocentra MUDr. Martinovi Bujdošovi, ktorý svoju časť zákroku zvládol super, a sestričkám. Keď ma prebudili z narkózy, presunuli ma na JIS-ku.

Ako sa teraz cítite?

J.Č. : Po pôrode sa cítim každou hodinou lepšie, regenerácia po cisárskom nie je hneď, ale verím, že o dva až tri dni to bude ideálne.

Do rúk našich gynekológov ste sa zverili už po druhýkrát. Ako vnímate rozdiel medzi prvým a druhým pôrodom?

J.Č. : Nemocnica AGEL Košice-Šaca, do ktorej som prišla na odporúčanie známych, mi bola sympatická už od prvého ultrazvuku. Videla som, že je to moderná nemocnica, ktorá poskytuje skvelé služby, mamičky majú možnosť ubytovať sa na nadštandardných izbách a otecko môže zostať aj pri pôrode.

V čase môjho prvého pôrodu bola korona, takže to bolo oveľa ťažšie. Neboli povolené návštevy a aj celková situácia bola náročnejšia. S nemocnicou som však bola veľmi spokojná, aj preto som sa sem vrátila. Mohla som si vybrať pôrodníka, v apartmáne som sama a aj manžel mohol byť pri pôrode.

Hovorí sa, že do tretice všetko dobré. Plánujete ešte rozširovať svoju rodinu alebo návrat ku kariére?

J.Č. : Doma mám dcérku, teraz sa mi narodil chlapec, rodina je kompletná a verím, že aj zdravá a že to tak aj zostane. Chcem sa ešte raz poďakovať všetkým lekárom a sestričkám, ktoré sa o mňa aj synčeka starajú. Cítim sa tu ako v hoteli. Na túto nemocnicu budem mať len pozitívne spomienky. Ako matka dvoch detí už neplánujem návrat na tenisový okruh, ale, keď mi to zdravotný stav dovolí, začnem opäť športovať. Aspoň na tej amatérskej úrovni.

Foto: AGEL

Doc. MUDr. Erik Dosedla, PhD., MBA, sa narodil v Humennom. Je prednostom Gynekologicko-pôrodníckej kliniky a medicínskym riaditeľom Nemocnice AGEL Košice-Šaca, docentom na Lekárskej fakulte UPJŠ, odborníkom v oblasti perinatológie, ultrazvukovej diagnostiky a robotickej chirurgie.

Mohli by ste, prosím, čitateľom vysvetliť, prečo je diagnóza PPA nebezpečná? Aký častý je jej výskyt?

E.D. : Placenta previa accreta, ktorá je známa ako jedna z najzávažnejších komplikácií tehotenstva pre extrémne riziko život ohrožujúceho krvácania, predstavuje uloženie placenty nízko nad krížkom maternice s prerastaním do steny maternice alebo až okolitých orgánov. Z toho dôvodu je odľučovanie placenty po pôrode plodu sťažené až nemožné, a veľmi často sprevádzané masívnym krvácaním.

V niektorých prípadoch sa tieto dve diagnózy môžu aj prelínať, čím sa riziko stavu ešte zvyšuje. Pomerne častý výskyt, asi 1 prípad na 1200 pôrodov, v súčasnosti súvisí s narastajúcim počtom operačných výkonov na maternici.

Ako sa diagnostikuje, je možná nejaká prevencia?

E.D.: Diagnostika je založená skoro výlučne na expertnom ultrazvukovom vyšetrení v III. trimestri tehotnosti. Prevencia vzniku takéhoto uloženia placenty nie je známa, rozhodujúci je špecifický manažment gravidity, príprava na pôrod, ako aj metóda pôrodu. Táto diagnóza je absolútnou indikáciou na pôrod cisárskym rezom.

Mohli by ste čitateľom priblížiť prípravu a priebeh samotného výkonu?

E.D.: Pred operačným výkonom bolo dôležité si s celým tímom zjednotiť postupy a naplánovať harmonogram intervencií, ktoré pacientka podstúpi. Nesprávne načasovanie pôrodných a angiologických intervencií by skončilo pre plod fatálne.

V kritickej fáze intervenčný tím vedený primárom Bujdošom pomocou balónikov dočasne uzatvoril panvové artérie, zabránil tým masívnemu krvácaniu a nám tak umožnil bezpečne dokončiť pôrod. Intenzívny monitoring životných funkcií matky a dieťaťa počas celej procedúry zabezpečoval tím OAIM vedený primárom Blanárom, o dieťa sa po pôrode postaral neonatológ primár Kapec.

Vďaka súhre celého „15-členného orchestra“ sa podarilo priviesť na svet zdravé dieťa, zabrániť masívnej strate krvi a čo je mimoriadne dôležité, zachovať maternicu pacientky, čím sa ochránilo jej reprodukčné zdravie. Celému tímu aj touto cestou ďakujem za vysokú mieru profesionalizmu.

Realizuje sa na Slovensku veľa takýchto kombinovaných multidisciplinárnych pôrodov?

E.D. : Tento kombinovaný hybridný operačný výkon sa na Slovensku vykonáva veľmi zriedkavo, je mimoriadne náročný na erudíciu, materiálno-technické vybavenie a spojenie odborníkov viacerých medicínskych odborností. Môžem s pocitom hrdosti konštatovať, že nám sa podarilo vytvoriť multidisciplinárny tím Gynekologicko-pôrodnicej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra AGEL Košice-Šaca , pripravený riešiť aj raritné a mimoriadne komplikované klinické prípady.

Povedali ste, že sa v slovenských podmienkach jedná o raritný postup. Mali ste sa s kým poradiť?

E.D. : Sme členmi medzinárodnej spoločnosti pre manažment patológií placenty, komplikované prípady ako bol tento navzájom konzultujeme.

Ako by ste v podobnom prípade postupovali, keby ste nemali k dispozícii multidisciplinárny tím?

E.D. : Pacientku by sme adekvátne pripravili k operačnému výkonu, objednali by sme dostatočne veľké zásoby krvných derivátov. Samotný výkon by prebiehal na štandardnej operačnej sále gynekologicko-pôrodnicej kliniky a v závislosti od priebehu operácie a krvnej straty, by sme v konečnom dôsledku museli pristúpiť až k radikálnemu výkonu vo forme hysterektómie, teda odstráneniu maternice. Tento výkon je pri masívnom krvácaní poslednou možnosťou záchranu života rodičky.

Prečo bolo nutné vykonať pôrod na operačnej sále v kardiocentre?

E.D. : Jedine hybridná sála kardiocentra svojim materiálno-technickým a personálnym vybavením ponúka možnosti realizácie hybridného výkonu, ktorý spočíva v kombinácii intervenčného a aj operačného výkonu.

Bol to prvý taký výkon, ktorý ste v Nemocnici AGEL Košice-Šaca realizovali?

E.D. : Ide už o druhý prípad, kedy sa, ako s úsmevom v Šaci hovoríme, „dieťa narodilo v kardiocentre“.

Gynekologicko-pôrodnica klinika, ktorú vediete, patrí k vyhľadávaným pracoviskám s nadregionálnou pôsobnosťou. Pripravujete pre svoje pacientky v najbližšom období niečo nové?

E.D. : Naša klinika je dynamickým pracoviskom, na ktorom vykonávame široké spektrum diagnostických a liečebných výkonov. Ako jediné pracovisko na východnom Slovensku vykonávame robotické operácie nezhubných, ako aj zhubných ochorení. Plánujeme pokračovať v rozšírení spektra indikácií v robotickej operative.

Snažíme sa byť čo najbližšie k rodičkám a poskytnúť im príjemné, intímne prostredie pri ich pôrode v rámci konceptu MODERNEJ EMPATICKEJ PÔRODNICE.

MUDr. Martin Bujdoš, rodák z malej dedinky Chotča pri Stropkove vyštudoval medicínu na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v Košiciach. Pôsobil na viacerých pracoviskách intervenčnej angiológie, od roku 2022 pôsobí v Kardiocentre AGEL Košice-Šaca vo funkcii primára angiologického oddelenia. So svojím mladým tímom sa v kardiocentre špecializuje na zavádzanie a rozvoj moderných intervenčných endovaskulárnych výkonov.

Pôrod v kardiocentre asi nie je celkom bežná vec. Ako ste sa naň pripravovali?

M.B. : Potrebovali sme zabezpečiť súhru štyroch špecialistov – gynekológa, intervenčného angiológa, anestéziológa a neonatológa, a to všetko nie na klasickej pôrodnej sále, ale na našej hybridnej intervenčnej sále. Museli sme byť pripravení na akékoľvek komplikácie, ktoré mohli nastať. V ten deň sme úplne prerušili náš bežný program a celý intervenčný tím sa sústredil výhradne na tento jedinečný pôrod.

Mohli by ste vysvetliť, aká bola vaša úloha pri pôrode?

M.B. : Našou úlohou bolo dočasne a reverzibilne zastaviť tok krvi do ciev maternice v 3. dobe pôrodnej. Teda po pôrode bábätko a pred pôrodom placenty. U niektorých pacientok s nevhodne uloženou alebo invazívnou placentou je toto obdobie najviac rizikové pre vznik život ohrozujúceho krvácania.

Patrite k skúseným intervenčným angiológom, bol napriek tomu tento výkon pre Vás niečím výnimočný?

M.B. : Určite áno. Práve pre takéto výnimočné momenty milujem medicínu. Sme zvyknutí robiť endovaskulárne zákroky denne, najmä u starších pacientov s cukrovkou alebo inými srdcovo-cievnyimi ochoreniami. Ale zákrok u tehotnej pacientky je extrémne raritný. Bolo nevyhnutné všetko precízne načasovať tak, aby sme ochránili mamičku aj bábätko.

Zaroveň sme nemohli použiť lieky na riedenie krvi, ktoré bežne pri týchto výkonoch podávame. To všetko z tohto zákroku robilo výnimočný zážitok.

V Šaci pracujú odborníci všeobecnej a aj špecializovanej nemocnice pod jednou strechou. V čom je výhoda multidisciplinárneho prístupu pre pacienta, neleziete si tak trochu vzájomne „do kapusty“?

M.B. : Naopak, práve v tom je naša sila. Angiológia zasahuje do mnohých odborov, pretože cievy zásobujú každý orgán v tele. Byť pod jednou strechou s odborníkmi z rôznych oblastí je veľkou výhodou. Náš generálny riaditeľ, pán profesor Sabol, vytvoril tím nielen skúsených odborníkov, ale aj ľudí, ktorí sú tvoriví a vedia sa flexibilne prispôsobiť situácii.

Spolupráca s kolegami zo všeobecnej nemocnice je výborná, každý z nás vie, čo má robiť, a výsledkom je komplexná starostlivosť o pacienta. Tento výnimočný pôrod je krásnym príkladom toho, že keď spojíme sily, vieme zvládnuť aj naozaj neštandardné komplikované situácie.

Čo nové pripravujete pre vašich pacientov?

M.B. : V najbližšej dobe plánujeme zaviesť endovaskulárnu liečbu pacientov s osteoartrózou. Títo pacienti trpia výraznými bolesťami kĺbov a často musia užívať silné analgetiká. Kľúčovým faktorom bolesti je chronický zápal a zvýšené prekrvenie postihnutých oblastí. My vieme tieto cievy miniinvazívne uzavrieť, čím sa zníži zápal a pacientom sa výrazne uľaví. V našej nemocnici máme špičkovú kliniku muskuloskeletálnej a športovej medicíny, kam prichádzajú pacienti z celého Slovenska. Táto metóda je novinkou aj v moderných krajinách a opäť sa ukazuje, aká veľká výhoda je mať všeobecnú a špecializovanú nemocnicu pod jednou strechou.

„Multiodborový prístup nie je pre nás iba víziou, ale každodennou realitou. Vďaka fungovaniu nemocnice a kardiocentra pod jednou strechou dokážeme poskytnúť pacientom riešenia, ktoré by inde znamenali komplikácie či oneskorenia. Spoluprácu a odbornosť premieňame na záchranu životov,“ dopĺňa prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA, ktorý ako generálny riaditeľ oboch zariadení aktívne podporuje ich odborné prepojenie a rozvoj multidisciplinárnej medicíny.

Autor: PR článok, | 28.04.2025 | AGEL

Máte zriedkavé ochorenie?

📅 28. 4. 2025, 20:24, Zdroj: [Vizionári](#) , Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Máte zriedkavé ochorenie?

O zriedkavých ochoreniach a medicínskom pokroku v liečbe diskutujú: MUDr. Milan Luknár, PhD. prezident Slovenskej kardiologickej spoločnosti Matej Palenčár zástupca riaditeľa NIHO (HTA agentúra) prof. MUDr. Matej Škorvánek, PhD. Neurologická klinika **UPJŠ** LF a UNLP Ing. Iveta Pálešová riaditeľka AIFP

Autor: Vizionári

NA SLOVENSKU OKÚSIL, AKO SA TRESTÁ ÚSPECH

☐ 29. 4. 2025, Zdroj: **Prešovské noviny**, Strany: 6, 7, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Viera Legerská**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 203 116 GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 1523 EUR

NA SLOVENSKU OKÚSIL, AKO SA TRESTÁ ÚSPECH

ehy pravekých zvierat.

Nepoznám chalana, ktorý by si do školského zošita nekreslil dinosaury. Aj vy ste takto začínali?

Nie celkom. Pamätám si, keď ma na testoch vyspelosti, ktoré mali ukázať, či môžem nastúpiť do základnej školy o rok skôr, pani doktorka vyzvala, aby som nakreslil najobľúbenejšie zviera. Bol ním slon. Dal som ho za chvíľu ľavou rukou, lebo som ľavák. Kreslil som rád a myslím, že pomerne dobre. Spomínam si na jeden výkres, mal som vtedy hádam štyri, päť rokov, ktorým bola krajinka s palmami v pozadí, do ktorej som nasrkal toľko zvierat, koľko sa len vošlo.

Knihy?

Mama bola učiteľka. Knihami sme boli doma obklopení. V nich som od detstva hľadal odpovede na otázky, ktoré ma zaujímali.

A spomínate si aj na moment, v ktorom ste si povedali, že vašou profesiou bude paleontológia?

Prišlo to postupne. Ale tým prvým momentom, takým motivačným nakopnutím, boli české knihy profesora Josefa Augustu Ztracený svět,

Paleobiológ Martin Kundrát zo skamenelín číta príb

Paleobiológ Martin Kundrát je svetoznámy slovenským vedcom, ktorý zo skamenelín číta nové príbehy pravekých zvierat. Hovoríme s ním nielen o objave dinosaurích stôp v tatranskej Tichej doline. Z hĺbín pravéku a Zavátý život, ktoré ilustroval majster Zdeňek Burian, ilustrátor a zakladateľ československého paleoartu.

Prečo ste pri nich spozorneli?

Boli v nich zvieratá, ktoré som dovtedy nepoznal. Bol to neopakovateľný a podmanivý pocit. Niečo úplne nové, iné, neznáme. Veľmi som túžil spoznať tento tajomný svet. V tom čase som ešte nevedel čítať, fascinovali ma iba obrázky. Neskôr som zvládol aj text a kontúry môjho budúceho povolania boli na svete.

Ihneď to bola paleontológia?

Kdeže! Vtedy som o nej nevedel nič. No určite som cítil, že zvieratá ma budú sprevádzať celý život. Otázka bola, či po umeleckej stránke, alebo vedecky. Nakoniec vyhrala pedagogika. Veľmi som si vážil niektorých učiteľov, ktorí sa nám venovali na základnej škole, a neskôr na gymnáziu v Humennom. Vedeli nás, deti, študentov, nadchnúť pre prírodu a jej tajomstvá. Boli mojim vzorom, identifikoval som sa s nimi a chcel som byť taký ako oni. Istý čas som rozmýšľal aj o štúdiu archeológie, ale tento odbor bol na úrovni stredoškolačka z Humenného bežne nedostupný. Až po skončení vysokoškolského štúdia vo mne driemajúci pravek opäť ožil, tentokrát už navždy.

Prečo vás príroda a zvieratá v nej od detstva zaujímali?

Viedli ma k tomu rodičia. Otec ma brával pravidelne do prírody na rôzne výlety. Vďačím mu za to, že vo mne vypestoval cit k prírodnému prostrediu, k rovnováhe, ktorá v nej panuje. Bol som nadšený množstvom živočíchov a rastlín, ktoré som tam mohol pozorovať. Tento svet ma doslova fascinoval. Čím som bol starší, tým viac som si prial dozvedieť sa o ňom čo najviac a pochopiť jeho podstatu. V tomto poznávaní kľúčovú úlohu aj knihy.

Takže ste si vybrali?

Bol som už vzdelanejší. Vydal som sa po ceste evolúcie živočíchov do ďalekého pravéku našej Zeme. Na Slovensku i vtedy to bolo čosi výnimočné. Nezabudnem, ako ma klopaním na čelo zobúdzať istý docent zo sna o dinosauroch. Neodradil ma. Ale nebránil mi. Vedel, že som na správnej ceste a bol som natoľko cieľavedomý a vytrvalý, že som z nej nezišiel doteraz.

Usudzujem, že asi nebola priamočiara?

Mala rôzne štádia postupného približovania k cieľu, ktorý dovtedy na Slovensku nikto nedosiahol. Najprv som stavil na embryológiu a štúdiu zárodkov krokodílov a vtákov, ktoré sú žijúcimi modernizovanými formami dinosaurov. Po pádoch a zakopnutiach prišli prvé úspechy, zahraničné študijné cesty, expedície, objavy... Sen sa začal meniť na skutočnosť.

Teda nie na Slovensku.

To veru nie. Tu doma som okúsil, ako sa trestá za úspech. Pripravil som päťročnú expedíciu do Hajnáčky, ktorá bola mimoriadne úspešná už v prvom roku. Odmenou bol úrad práce. Kariéru si na tom bez hanby stavali iní. Bol som pre niekoho príliš mladý, aby som si mohol dovoliť uvažovať o témach, ako je založenie slovenského paleontologického múzea mimo Bratislavu.

Preto nasledoval váš odchod do Čiech?

Rigoróznou i dizertačnú prácu na tému archosaurov (skupina, do ktorej patria dinosaury; pozn. red.) som obhájil na Karlovej univerzite v Prahe. Dizertáciu som napísal i obhajoval v angličtine. Pamätám si, ako jeden z oponentov, profesor Lennart Olson z renomovanej univerzity v Jene, začal slovami, že toto nie je dizertačná práca. A pokračoval, že v Nemecku by išlo o prácu habilitačnú.

Teda uznanie. Potešilo vás to?

Isteže. Lenže žiadny pocit zadosťučinenia vás neuživí a nenaplní vaše ciele. Vydal som sa po mojej ceste ďalej. V nasledujúcich rokoch som prijal viacero ponúk pôsobenia na zámorských i európskych pracoviskách, konkrétne v Austrálii, Kanade, USA či vo Švédsku.

Máte za sebou viaceré významné objavy na expedíciách v Kanade, USA, Argentíne, Rusku, Číne, na Novom Zélande, v Iráne či Uzbekistane, patríte medzi vedeckú špičku na svete v odbore paleobiológie či paleontológie, vašu prácu uznávajú významné vedecké pracoviská nielen v Európe. Pred niekoľkými rokmi ste sa vrátili na Slovensko. Prečo?

Do zahraničia som vycestoval preto, aby som mohol ako vedec dorásť a osvojiť si hodnoty, na ktorých vyspelé krajiny budujú svoj vedecký potenciál. A vrátil som sa preto, aby som mohol prispieť k transformácii vedy u nás – v oblasti hodnotovej, metodologickej, tematickej a kvalitatívnej.

Ako veľmi slovenská veda takúto transformáciu potrebuje?

Veľmi. Včera bolo neskoro. Budem hovoriť viac všeobecne než len o mojej odbore. Keď človek detailnejšie spoznáva stav vedy u nás, musí jasne vidieť, že sa v nej mrhá talen-tmi. Nemôžu vyrásť vedľa niekoho, kto to nedovolí, pretože ten človek sa cíti vo svojej „radiacej“ funkcii ohrozený. Vo vedeckej spoločnosti je príliš veľa sebadeštrukcie, závidi, intríg, pomstychtivosti, osobných sporov, malichernosti, malosti, nepravosti, veľkohubosti a hlúposti. Nedokážeme sa tešiť z úspechov úspešných, nedokážeme sa nimi motivovať. U nás je to stále o socialistickom upevnení sa v nejakej pozícii a olepení titulmi, za ktorými je často ukrytá prázdnota, pocit menejcennosti, strach z vlastnej priemernosti a obavy z odhalenia nepotrebnosti.

A často sa argumentuje aj tým, že chýbajú peniaze...

Nie je to len o peniazoch, ako neustále nariekame. Ba ani o tom, žeby sme nedosiahli na témy medzinárodného či globálneho dosahu, ktoré by sme dokázali riešiť. Je to o našej neschopnosti pochopiť, že sa točíme stále v kruhu podpriemernosti. Akceptovali sme spôsob fungovania vedy, ktorý nás ako krajinu knokautoval na vedľajšiu koľaj. Namiesto toho, aby sme sa kriticky pozreli do zrkadla, naliali si čistého vína, nezahmlievali situáciu a nabrali odvahu urobiť historickú reorganizáciu vedy, našli sme zvrátené uspokojenie v tom, že kalich tejto horkosti si vypije ďalšia generácia. Nalievame milióny do grantov, z ktorých nemôžete budovať tímy, rozvíjať potrebnú infraštruktúru a ktorých výsledkom nie sú adekvátne mimoriadne objavy.

Poznáte spôsob, ako z toho von?

Nie je to o spôsobe, ktorý by som navrhol ja. Sme v tom všetci – najmä tí, z daní ktorých sa vedecký výskum financuje. Veľmi dobre vieme, ako fungujú úspešné grantové agentúry, ako fungujú renomované univerzity. Je to tak jednoduché, a predsa na Slovensku nerealizovateľné!

Skúste podrobnejšie.

Všetky špičkové univerzity, na ktorých som pôsobil, si vyberajú pracovne a výsledkovo najsilnejších jedincov. Tí sú magnetom pre mladých, nových nádejných vedcov, ktorí sa okolo takýchto osobností prirodzene zoskupujú. Tento systém je zabehnutý a osvedčený. Potrebujeme len odvahu ho prebrať. Našu biedu si navyše prehľubujeme neprehľadným systémom administratívnych pravidiel, často dodatočne vymyslených a nezmyselných, pred ktorými naše najlepšie talenty unikajú za hranice Slovenska. I preto môžeme o podpore špičkovej vedy na Slovensku len snívať, a kto vám tvrdí opak, pozrite sa, čo svetoborné vlastne dokázal.

Čo by podľa vás malo byť ambíciou vedca?

Nebudem hovoriť za iných. Podľa mňa by to mala byť mentálna schopnosť nechať popri sebe vyrásť niekoho lepšieho, ako som ja.

Vráťme sa k paleontológii. Čomu sa teraz venujete?

Oslovili ste ma v čase, keď sa láme chlieb. Na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, kde v súčasnosti pôsobím, dochádza v týchto dňoch k formovaniu Centra integratívnej paleobiológie, čo je slovenský unikát. Vzniká v rámci Technologického a inovačného

parku, ktorý má niečo z ambície, o ktorej som práve hovoril. Pokúšam sa teda etablovať v Košiciach novú interdisciplinárnu výskumnú platformu zameranú na globálne fenomény evolúcie života, životného prostredia podnebia a hromadného vymierania. Taká je dnes moderná paleontológia.

Paleontológia, paleobiológia sú vedecké odbory, ktorých obsah bežná populácia ani nepozná. Ako môžu ich výsledky dnes a prakticky pomôcť ľuďstvu? Prečo potrebujeme poznať pravek?

Veľmi to súvisí najmä s pochopením nášho miesta v prírode. Ak nepochopíte, čo všetko musel život podstúpiť na takom malom kúsku kamennej gule vo vesmíre, tak ako si budete budovať rešpekt k prírode a podriaďovať jej zachovaniu svoje rozhodnutia? My sme tí, ktorí sa vyskytli na Zemi podstatne neskôr ako život okolo nás. Sme tu hostia, nie páni. Tak veľa sa potrebujeme učiť, ako fungujú zákony prírody a k akým katastrofám vedie ich porušovanie a ignorancia! Odpovede na tieto otázky prežitia dáva pravek. Ak nepoznáte svoju minulosť, nemáte budúcnosť.

Na čo osobitne nás upozorňuje?

Že sa človek ako živočíšny druh správa veľmi barbarsky. Vulgárne a bezbreho expanduje zabíjaním všetkého živého, čo mu prekáža. A dôsledkami tohto prístupu bude čoskoro trpieť. Ešte nedávno sme pochybovali, dnes konšpirujeme, ale teplota stúpa, vody je menej, odpadkov pribúda, napätie stúpa... O dôvodoch tejto klimatickej zmeny môžeme diskutovať, avšak mimoriadny pokles biodiverzity a rýchlosť vymierania v dôsledku ľudskej činnosti je dnes faktom.

Ale to sa stávalo aj v minulosti a človek prežil.

Život prežil – o ten nemám obavy. Človek to ale mal minimálne raz už namále. Dnes je situácia odlišná. Z koristi sa stal predátor. Dnes nás je viac ako 8 miliárd a rast populácie sa zrýchľuje. Človek je živočích vybavený myslením a sebareflexiou. Vnímame, preto sa snažíme svoj osud zvrátiť a robíme všetko preto, aby sa tak stalo.

Lenže...

Lenže naša expanzia najmä za ostatných dvesto rokov je tak obrovská, že sme dostali populácie mnohých živočíchov a rastlín do červených čísel. Vymierajú oveľa rýchlejšie, ako sa to dialo za ostatných minimálne desať miliónov rokov. Začínáme sa blížiť k parametrom katastrofických vymieraní, ktorými život na zemeguli prešiel. A to aj bez ohľadu na zmenu klímy. Je pravdou, že život sa vyvíjal na našej planéte aj v podstatne teplejšom prostredí ako dnes. No tie zmeny sa diali postupne. Príroda mala čas na adaptáciu, čas na prežitie. Dnes ho nemá. A s ňou ani my.

Opýtam sa na katastrofický scenár. Môže nastať?

Ak v našej nenasýtenosti budeme pokračovať, potom je katastrofický scenár len otázkou času. Katastrofický predovšetkým pre nás. Niekedy nám z každej väčšej mláky kŕkali žaby. Dnes ich takmer nepočujeme. Oboživelník je citlivý na vodu a je na ústupe. A s ním odchádzajú aj zdroje pitnej vody. To žabie ticho by nám ale malo znieť ako alarm. Lebo bez vody niet života. Také jednoduché to je.

Vidíte koniec ľudského rodu?

Možno sa ľudský rod objavil na planéte len na krátku dobu. Nevyužije svoj potenciál a zanikne. Jeho zánik by bol nepochybne nasledovaný jednou z najvýraznejších epizód evolúcie života na našej planéte.

Uživí nás naša planéta? Aj na to dáva odpoveď prehistória?

Život na našej planéte sa držal vždy v rovnováhe. Štúdium praveku ponúka množstvo príkladov. Táto rovnováha kontrolovala neprirodzený nárast predátorov. Počty predátorov boli korigované množstvom dostupnej potravy. To platilo až potiaľ, kým sa na planéte neobjavil takzvaný človek rozumný. Stal sa z neho premnožený predátor, ktorý ničí plúca Zeme, mení lesy na monokultúrne plantáže, kontaminuje prostredie chémiou, je spoluvorcom nových púští, zabíja všetko, čo ho ohrozuje, i seba samého. Môže takýto druh prežiť? Nemôže, ak z tejto planéty neutečie na inú.

Za akých okolností by sme mohli prežiť?

Mali by sme kriticky počúvať, čo hovoria odborníci, ktorí študujú globálne zmeny súvisiace s našou expanziou. Máme dostatok indícií, aby sme sa minimálne začali správať pokornejšie a ohľadupľnejšie. Bojíme sa to povedať nahlas, ale bez korigovania populačného rastu je kolaps len otázkou času. A kolaps znamená vojnu, ktorú vyhlásime sami sebe. Kde začať? Od seba, od vlastných nárokov, od zodpovednosti za budúci život.

Podme k Tatrám. S vašim menom sa spája významný objav. Išli ste po stopách Jozefa Michalíka a Milana Sýkoru, ktorý v Tichej doline pred polstoročím objavil veľkú trojprstú stopu dinosaura. Prvú na Slovensku. Vy ste objavili ďalšie. Ako to bolo?

Neustále ma čosi lákalo pozrieť si nálezisko osobne. Nepatrím medzi paleontológov, ktorí tvrdia, že sa na tom istom nálezisku nedá nič nové nájsť. Práve naopak, a preto som sa nedal odradiť. A keď sa naskytla možnosť, vďaka ústretovosti docenta Sýkora sme zavítali sme na miesto nálezu aj s jeho bratom, ktorý nám pomohol získať povolenie na ďalší prieskum. Možno to bude znieť fantasticky, ale kopli sme do prvého kameňa a bola tam. Ďalšia celá stopa dinosaura.

Tatranského? Toho, ktorého spomínajú vedci objavili pred polstoročím?

Nielen. Za štyri hodiny prehľadávania sme našli pozostatky asi desiatich stôp. Prekonali sme pôvodnú predstavu, že prvý objav bol vecou pravekej náhody. Nie je to pravda. Je to veľké nálezisko o čom svedčia i nálezy na poľskej strane. Je pomerne netypické, pretože všetky stopy sa podobajú na stopy mäsožravého dinosaura. A nepatrili jedinému typu masožravého dinosaura. S Milanom Sýkorom sme začali pracovať na

Ako vidíte budúcnosť paleontológie a paleobiológie?

Na Slovensku ešte stále panuje presvedčenie, že paleontológia patrí výhradne do geologických vied. Paradoxne, tento názor zdieľa väčšina geológov i paleontológov. A tak sa paleobiológia v rámci nášho prežitého systému dostala do medzipriestoru. Okúsil som to na vlastnej koži pri žiadostiach o granty alebo pri obhajobe doktorskej dizertácie. Som však optimista. To, že sa tak správame na Slovensku, nijakým spôsobom nezmení skutočný trend. Naše správanie ublíži len nám samotným.

V čom spočíva modernosť paleobiológie?

revízií významu tejto lokality. Bohužiaľ, docent Sýkora nás pred rokom opustil. Zanechal nám nielen svoju stopu dinosaura, ale i ľudský rozmer vedca, ktorý som si na ňom mimoriadne cenil. Nová štúdia bude venovaná jeho pamiatke.

Dôvod?

Skameneliny sú pozostatkami niekedy žijúcich tvorov. My teda neštudujeme, ale odhaľujeme biologickú informáciu o živote, o jeho premene, o schopnosti organizmov adaptovať sa a prežiť v neustále sa meniacom prostredí. Je to mozaika, ktorej obraz odhalia naši potomkovia, ak budú ozaj rozumní.

Aké to je, poskladať takúto mozaiku?

Zložitá! Našťastie, pre moju generáciu pribudli fantastické technológie, ktoré nám umožňujú nový pohľad do prehistórie. Pravdupovediac, na Slovensko som sa vrátil s cieľom a schopnosťami založiť tzv. synchrotrónovú paleontológiu. Teda disciplínu, ktorá je príkladom sofistikovanej interdisciplíny využívajúcej najpokročilejšie zobrazovacie postupy, ktoré otvárajú nové možnosti poznávania ďalekej histórie našej Zeme.

Znamená to, že Slovensko vykročilo na cestu moderného vnímania paleobiológie či paleontológie?

V rozsahu jej interdisciplinaritu. A ja sa snažím túto interdisciplinaritu na Slovensku v Košiciach implantovať a kultivovať. Moje aktivity sú predovšetkým generácie, ktorá ťahá paleontológiu tam, kam v skutočnosti patrí, teda do evolučnej biológie. Verme, že áno. V Košiciach sa o to snažíme a výsledky našich medzinárodných projektov nás posmeľujú si veriť.

VIZITKA

Evolučný biológ doc. RNDr. Martin Kunderát, PhD., je prvým Slovákom, ktorý sa prebojoval medzi svetovú elitu paleobiológov. Jeho vedecké základy sa formovali na Univerzite Karlovej a následne v Austrálii, Japonsku, USA. Renomovaná univerzita v Uppsale mu ponúkla permanentné miesto. Napriek tomu sa po piatich rokoch vrátil na Slovensko, kde po systematickej vytrvalej práci s podporou nového vedenia Technologického a inovačného parku a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika a renomovaných zahraničných organizácií zakladá novú inštitúciu – Centrum integratívnej paleobiológie. Je zakladateľom slovenskej synchrotrónovej paleontológie v spolupráci s najväčším synchrotrónom sveta v Japonsku a zakladateľom prvého laboratória integratívnej paleobiológie a evolúcie dinosaurov na Slovensku. Vede výskumnú skupinu evolučnej biodiverzity. Organizoval paleontologické expedície v Argentíne, Číne, Rusku, Iráne, Maroku, Uzbekistane a zúčastnil sa ďalších v Kanade, Mongolsku, USA a Novom Zélande. Prednášal vo viac ako 20 krajinách na piatich kontinentoch. O jeho objavoch referovali také mediálne centrá ako CNN, Reuters, New York Times, Cell, National Geographic a ďalšie. Popísal 15 nových živočíchov, medzi nimi nový druh Archaeopteryx, a neznámych dinosaurov, pterosaurov a miniatúrneho polárneho cicavca. Je autorom početných vedeckých prác v renomovaných zahraničných časopisoch, dvoch slovenskoanglických vysokoškolských učebníc, zahraničných filmových dokumentov i nositeľom mnohých vedeckých grantov a rôznych ocenení. Mimoriadnu pozornosť venuje popularizácii vedeckého poznania.

Paleobiológ Martin Kunderát. foto: Viera Legerská Paleobiológ Martin Kunderát s malými adeptami vedy v Slovenskej národnej knižnici v Martine. foto: archív SNK Na expedícii v púšti Gobi. foto: Martin Kunderát

Autor: Viera Legerská